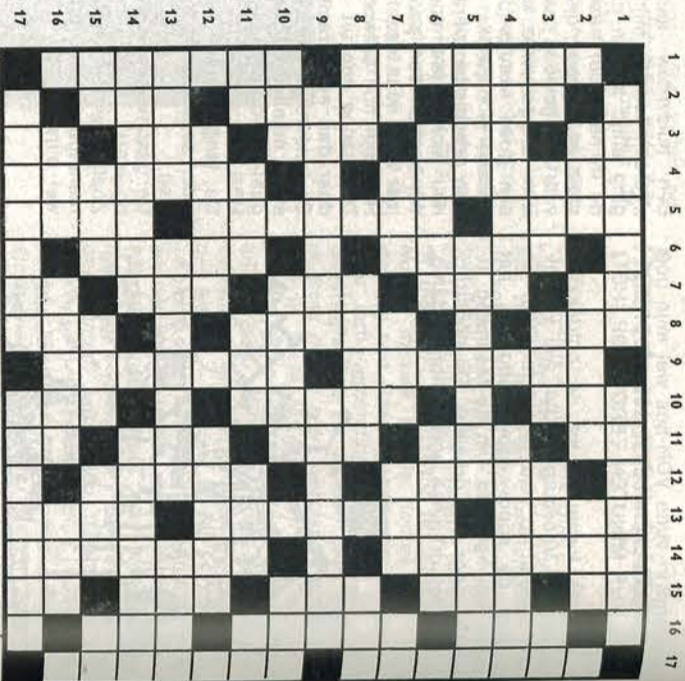

BREINBREKER

Horizontaal:
 1. mens — kaasvorm 2. snel — broodsuiker — bijwoord 3. Ver. Staten — aanw. vnm. — deel ve. boom — een zekere — boom 4. nartigheid — brutaal 5. vreemd — klaarbijlijk — aangezien 6. Servisch natuurkundige — universiteitsbode 7. bijwoord — Bijbelse figuur — groot — vrouw van Aëgír — ten bedrage van 8. deel van India — meerk. lichaam — vóór (in samenstellingen) 9. wanbof — niet blijven 10. groot — stad in Frankrijk — rivier in Nederland 11. Ned. Spoorwegen — wig — zandheuvel — rag — muzikhoofd 12. laten zien — vergeoeden 13. jongensnaam — zorgen voor — slaaptee 14. scheidsnaam voor Eng. soldaat in Boerenoorlog — toevogseis 15. godsdiens — paardje — lichaamsdeel — telwoord — en andere 16. geleden — prov. in Vóór-Indië — pl. in Gelderland 17. nabootsing — medewerker.

Verticaal:
 1. bijwoord — dwergraat 2. groente — opslaplaats — hoogste punt 3. bijwoord — smalle plank — pl. in Overijssel — organisatie voor wetenschappelijk onderzoek — uitroep 4. wegkrabben — eendenvanger 5. insect — pl. in N. Brabant — keizer 6. man van adel — smeking 7. voorzetsel — eerste vrouw — genegeheidsbetijging — deel v. d. hals — zoogdier 8. vang-werktug — geestelijke — Noorse god 9. soort vergadering — watervogel 10. geluid — hoeveelheid — gedwee 11. spil 12. chem. produkt — verbinding — Bijb. figuur — soort onderwijs nieuwsbureau — verbinding — leisel 13. zeestraat bij Denemarken — dreunen — dorstvoer 14. bewoners van Vóór-Azatisch bergland — kennis 15. klaar — vis — aanwisteken — zuster — land-bouwwerktug 16. ex-koningin — pl. in Z. Holland — loflied 17. verhoogde vloer — kuit v.d. steur.

Oplossingen uiterlijk woensdag 12 oktober a.s. inzenden aan mejuffrouw R. C. Hartsuiker, redactie VDH-tje. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs / 15,—, 2e prijs / 10,—, 3e prijs / 7,50, 4e, 5e en 6e prijs / 5,—.

De volgende week ...

Op de uitslag van de woensdag j.l. gehouden Ondernemingsraadverkiezing Den Haag — die wel reeds op de mededelingenbord is gepubliceerd — zullen wij in ons volgende nummer nader commentaar geven.

LANDSKAMPIOENE

Radio nieuwsdienst en pers hebben hebben het al aangekondigd: Mevrouw Dekker uit Voorsoeren is nationaal kampioen machineschrijven geworden.

Omdat Mevrouw Dekker bij Van der Heem Den Haag werkt zal ook het VDH-tje aan deze geweldige prestatie aandacht besteden en wel in het volgende nummer.

TUJD GESPARD GELD VERGAARD

Er is een lang onderzoek ingesteld naar het idee, geopperd door de heer W. G. Scholte, werkzaam bij de P.O. groep RTG. De heer Scholte was van mening dat het portien vullen van naturel kassen achterwege gelaten kon worden. In afwachting van het onderzoek ontving de heer Scholte reeds een beloning van f.100,—, maar enkele dagen geleden is hier een aanvulling van f.240,— op gevolgd. Het tijdvervold karwei van portien vullen blijkt door de steeds betere kwaliteit van de lak niet meer nodig te zijn. Op de foto laat de heer Scholte nog eenmaal zien hoe de portievuller op de kast werd aangebracht.

Gehuwd

DEN HAAG: J. A. M. Blom, Laboratorium EZB — telecommunicatie, met mejuffrouw C. J. M. Disseldorp, d.d. 9-8-1966; G. H. v. d. List, Constructiebureau Industriële Elektronica, met mejuffrouw E. J. L. Harterwijk, d.d. 26-8-1966; E. R. van Harren, Werkplaats Meetapparaten, met mejuffrouw P. K. T. Hakkers, d.d. 2-9-1966; J. C. de Ridder, Technische Dienst Amsterdams, met mejuffrouw F. van Doorn, d.d. 14-9-1966; W. Stierum, Werkplaats Elektronica, met mejuffrouw R. Kerklaan, d.d. 22-9-1966. DEN HAAG: P. van Zeeland, Mechanische Afdeling Elektronica, met mejuffrouw J. P. van Riel, d.d. 5-9-1966; mejuffrouw C. M. de Cates, Produktie-ontwikkeling VDH Electronics, met de heer A. Elkelhaar, d.d. 22-9-1966.

Geboren

DEN HAAG: Paulus Jacobus, zoon van J. W. van Velzen, Meetapparatenlaboratorium, d.d. 25-8-1966.
 DEN HAAG: Cornelius, zoon van F. Miere met Kwaltelitsgroep Elektronica, d.d. 29-8-1966; Yvonne Johanna, dochter van W. K. F. Witt, Meetapparatenlaboratorium, d.d. 29-8-1966; Anna Bella, dochter van C. A. Amarante dos Santos, Transformator-fabricage, d.d. 30-8-1966.
 DEN HAAG: Mark Leonard, zoon van N. van Tol, Laboratorium Industriële Elektronica, d.d. 11-9-1966; Marjan, dochter van J. Lindt, Laboratorium EZB-telecommunicatie, d.d. 13-9-1966; Micael Wilhelmus Josef, zoon van J. A. M. van Winden, Laboratorium Ondervolterdetectie, d.d. 16-9-1966; Makaan, zoon van M. Doroudian, Radiomontage, d.d. 18-9-1966.
 SNEEK: Johannes, zoon van T. B. Langenberg, Radiobouw, d.d. 24-8-1966.
 SNEEK: Alierfje, dochter van E. de Boer, Afregelen/controle, d.d. 14-9-1966.

Bedankt

Mede namens mijn vrouw dank ik de directie, chef en collega's voor de vele blijken van belangstelling, cadeaus, en bloemen die ik mocht ontvangen ter gelegenheid van mijn 25-jarig jubiliem.

M. J. van Grathorst,
Hoofdboekhouding.

Redacteur: C. Schrevel
 met medewerking van
 mej. R. C. Hartsuiker, Den Haag
 N. J. M. Noordendorp, Den Haag
 Redactie-adres:
 Postbus 1060, Den Haag
 Telefoon (070) 81 43 11, toestel 429

WEEKLUKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG EN SNEEK

het V.D.H.-tje

Nr 906
7 okt. 1966

VAN DER HEEM

Ondernemingsraad sterk gewijzigd

Toen wij woensdag 28 september naar de stembus togen om een nieuwe Ondernemingsraad voor het Haagse bedrijf te kiezen, heeft waarschijnlijk geen van ons verwacht, dat de samenstelling van de nieuwe raad zo sterk zou verschillen met die van de thans zittende Ondernemingsraad. De opkomst bij de verkiezing was geringer dan in 1963. Ongeveer 67,5% van de kiesgerechtigden kwam ter stembus. Opmerkelijk is echter dat in het verleden nog nooit zo hoog percentage geldige stemmen is uitgebracht. Van de ruim 1.000 kiesgerechtigden werd in de groep werflopers 87,7% geldig, 7,3% ongeldig en 5% blanco gestemd; voor de maandloners klasse 1 t/m 6 waren deze percentages 86,8, 3,8 en 9,4 en voor het maandloonpersoneel klasse 7 en hoger 84,7, 4, 11,3. Er is dus wel serieus gestemd.

Voorts blijkt de samenstelling van de Ondernemingsraad sterk gewijzigd. Het meest kenmerkende is dat nu 5 ongeorganiseerden een zetje bezetten, terwijl dit er vroeger maar 2 waren. Tevens valt op dat de zetels die de ongeorganiseerden eerbij krijgen verlieszetels zijn voor de confessionele organisaties CMB, KFBI en St. Eloy, die van 8 zetels in de oude raad terug moesten naar 5 in de nieuwe raad.

Overigens verschijnen er vele nieuwe gezichten in de raad, terwijl een aantal — als wij het zo mogen noemen — „oude bekenden“ zullen vertrekken. Voor de ANMB komen er van de thans zittende OR-leden 3 terug en verschijnen er 4 nieuwe. De ANMB bezet thans 4 zetels voor de handarbeiders, 2 voor de maandloners 1 t/m 6 en 1 voor het hoger personeel. Van de door de CMB, KFBI en St. Eloy gestelde kandidaten zijn er 5 gekozen die reeds eerder in de Ondernemingsraad zitting hadden. De confessionele organisaties bezetten 3 handarbeiderszetels en 2 zetels voor de maandloners klasse 1 t/m 6. Van de vrije kandidaten zal 1 oude bekende 4 nieuwe leden deel gaan uitmaken van de raad. De vrije lijst brengt voor de handarbeiders 3 leden, voor de maandloners klasse 1 t/m 6 1 lid en voor het hoger personeel 1 nieuw lid in de raad.

Wij onthouden ons van het uitspreken van verwachtingen ten aanzien van de nieuwe raad. Wij zijn wel van mening dat het werk dat een Ondernemingsraad kan doen in het totaal van de gang van zaken in een bedrijf zeer belangrijk is. Veel hangt af van de persoonlijke inzet van de leden en van hun capaciteiten. Van harte hopen wij dat zal blijken dat de kiezers die de keuze hebben gedaan en een raad hebben samengesteld die werkelijk het hare bijdraagt tot de gang van zaken in het bedrijf.

De nieuwe Ondernemingsraad. Zittende v.l.n.r. de heren P. Schouten, I. van der Velde, M. v. d. Anker, J. Reynrdorp en P. ten Pierick. Staande: P. J. Hartman, M. van Dongen, W. J. t Hart, B. Bijsterveld, E. Mos, F. de Roos, G. Kok, A. de Ridder, D. Koemans en R. C. Vink. Op de foto ontbreken helaas de heren L. Learburch en H. Vorster.

Stemmingsbeeld van een stemmingsdag

Woensdag 28 september 1966.

Voor de hoortgang van het Hoofdgebouw staan wat mannen in een groepje bij elkaar. De fabriek is al een kwartier aan het werk. Het is een wat stil half uurte voor hen zo tussen half acht, als de fabriek op het fluitsignaal is begonnen, en acht uur als de eerste beambten hun dagelijkse werkterrein betreden. Mijn ongevoon vroeger komst op de stille Maanweg brengt het groepje in beweging. Van verschillende kanten worden pamfletten in mijn hand gestopt, die bij nadere beschuwing ieder voor zich naar de gunst van mijn stem dingen.

Om 8 uur heb ik mij met enkele collega's geïnstalleerd in de grote zaal van het Ontspanningsgebouw om met hen een dag te fungeren als kiescommissie voor de verkiezing van een nieuwe Ondernemingsraad. Langzaam komt de verkiezing op gang. Werknemers worden opgeroepen. Opmerkingen, met de bedoeling elkaar op de kaart te krijgen, vliegen over en weer tussen kiezers en de kiescommissieleden achter de tafel: „Hebben jullie niet eens sigaren gekregen van de directie?“ en

„Jan, kijk uit dat je niet per ongeluk jezelf stemt!“ geven een wat luchtig accent aan deze toch in wezen ernstige zaak. Na een stroom mensen van fabrieksfeltingen komen de beambten van Telco I aan de beurt. En dan valt je ineens een verschil in de manier van stemmen op. De mensen uit de fabriek brachten staande voor de bij voorkeur achter de tafel waar de stoeien nog staan, om zittend hun stemrecht uit te oefenen. In de kleine filmzaal is inmiddels een belangrijke bespreking met relaties begonnen. En plotseling realiseer je je, dat hoevel volkomen verschillend van aard er op dit moment in ieder geval op twee fronten wordt gewerkt aan een stevige en solide basis voor de toekomst. Om half tien zorgen Joop en mevrouw Musch voor een hart- en geestversterking in de vorm van een kop koffie. Dan wordt het stembureau mobiel en verplaatst naar de hal van het Hoofdgebouw. Hier herhaalt de geschiedenis zich. Mensen worden opgeroepen, namen worden doorgestreep, stembiljetten uitgereikt, keuze

PHILIPS IN VOGELVLUCHT

Wij vervolgen deze week het artikel over de geschiedenis van het jubilerende Philips.

In 1921 trok Gerard Philips zich uit de leiding van de onderneming terug. Anton Philips, toen 48 jaar, kreeg de functie van directeur. In deze jaren had Anton Philips de betekenis van het groeiende communicatiemiddel radio al spoedig ingezien: een nieuw arbeidsveld lag open. Experimenten in het laboratorium werden in dienst gesteld van de beginnende radio-omroep, die de vraag naar ontvangststellen zou moeten stimuleren om tot prijsverlagende massaproductie te kunnen komen. Op de Utrechtse jaarbeurs van 6 september 1927 verschenen de eerste complete Philips ontvangtoestellen.

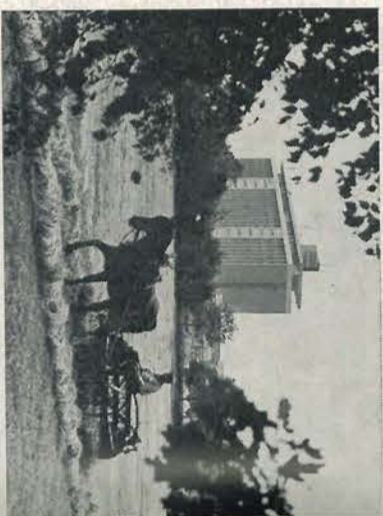
Bijzonder succes had de kortegolvenzender waarmee op 11 maart 1927 een experimentele uitzending plaatsvond op 30,92 meter golfengte. Getuige een telegram uit Bandoeng (Java) werd een afstand van 10.000 mijl overbrugd. Koningin Wilhelmina gebruikte deze kortegolvenzender op 31 mei en 1 juni 1927 om de bewoners van het toenmalige Nederlands Oost-Indië en West-Indië toe te spreken. In dat jaar trad de tenduizendste werknemer bij Philips Nederland in dienst: in totaal (inclusief Nederland) werkten toen 18.000 mensen bij Philips.

Het prestigie dat Anton Philips in ons land genoot kwam tot uitdrukking in het eredoctoraat in de economische wetenschappen, dat hem in juni 1928 door de Nederlandse Handels Hogeschool te Rotterdam werd toegekend.

Tussen 1927 en 1930 vond niet alleen een enorme bouwbedrijvigheid in Eindhoven plaats maar ging ook de vestiging van nationale organisaties gestaag door. Buitenlandse vestigingen, o.a. in Nieuw-Zeeland, Portugal, Noord-Afrika, Zuid-Afrika, Mexico, Ierland, India, Griekenland, Turkije en Japan werden aan de bestaande toegevoegd.

Nadat in de twintiger jaren tal van nieuwe producten aan het programma waren toegevoegd, deelde ook Philips na 1930 in de algemene teruggang in het bedrijfsleven. In 1932 moest worden overgegaan tot ontslag van een groot gedeelte van het personeel. Men hield echter het oog steeds op de toekomst gericht, zelfs in deze periode van ernstige moeilijkheden. Vandaar dat het wetenschappelijk speurwerk en de ontwikkeling van nieuwe producten normaal doorgang vonden. Daarom kon in de dertiger jaren een groot aantal nieuwe producten aan de bestaande worden toegevoegd, zoals verlichtingsartikelen, röntgenapparatuur, apparaten voor geluidsover-

Slechts vier kilometer van het hart van het industriële Eindhoven ligt in een landelijke omgeving te Waalre het nieuwe Natuurkundig Laboratorium.

name en telecommunicatie, evenals lasstaven en elektrische scheerapparaten. Onder ietwat gunstiger omstandigheden werd op 17 maart 1934 het 40-jarig bestaan van de onderneming gevierd.

In november 1936 werd door de algemene vergadering van aandeelhouders Anton Philips benoemd tot president van de N.V. Ir. P. F. S. Otten werd tot directeur benoemd.

De jaren die volgden op de grote malaise van 1929 hadden een zeer grote invloed op de structuur van de onderneming. Tot dan toe werkten de verkoopmaatschappijen als dealers en kregen hun producten van het toeleveringscentrum in Eindhoven. De verkoop vond dus plaats op basis van import. Ter bescherming van de eigen industrie en ter bestrijding van de werkloosheid ging echter bijna elk land ertoe over tariefmuren op te richten: invoerrechten, beperking van de hoeveelheid in te voeren producten en zelfs invoerverboden. Indien men hieraan toevoegt dat door de Nederlandse regering tot 1936 de politiek van de gezonde gul-

den werd gevolgd, zal het duidelijk zijn dat het onmogelijk was de buitenlandse verkooporganisaties te blijven voorzien van Nederlandse producten. Er bestond slechts één uitweg: lokale productie voor de verschillende buitenlandse markten. Dit was een zeer moeilijke beslissing, want het betekende dat kapitaal moest worden geïnvesteerd in een periode waarin de verkopen ernstige belemmeringen ondervonden. Het besluit de productie te internationaliseren werd toch genomen. Was in 1929 nog 67% van het personeel in Nederland werkzaam, in december '39 was dit teruggelopen tot 41% (juni 1966: 34%). Men moet zich hierbij realiseren dat toentertijd de in de verschillende landen opgerichte fabrieken uitsluitend voor de plaatselijke markten werkten en dat ze werden opgericht onder druk van economische omstandigheden en handelspolitieke. Daarom was het noodzakelijk grote bedragen te investeren in relatief kleine en vaak niet erg rendabele productiebedrijven.

In juli 1939 trad Anton Philips op 65-jarige leeftijd af als president-directeur en werd benoemd tot president-commissaris en gedelegeerd commissaris.

Ir. P. Otten werd tot president-directeur benoemd, tot directeur: de heren H. F. van Walssem, O. M. E. Loupart en Ir. F. J. Philips. Onmiddellijk daarna eisten de ologsomstandigheden alle aandacht op.

Gezicht op het oudste Philips complex in de binnenstad van Eindhoven.

(Wordt vervolgd)

Stumpertje had zijn dag ...

Bij de onlangs gehouden nationale zelfkampienschappen op het IJsselmeer is onze werknemer D. L. Seret, werkzaam op het Arbeidstechnisch Bureau Maanweg, in zijn Finnjoll „Stumpertje“ als derde eindigd. Een fraaie opname van de strijd.

Landkampioene machineschrijven

trainen - wedstrijd -
427 netto aanslagen per
minuut - bloemen - ca-
deaus - felicitaties -
interviews - foto's

... mevrouw Dekker de hare

Allemaal hebben wij belangstelling voor kampioenschappen. Meestal richt deze belangstelling zich tot de sport. Maar dat wij ook de prestaties in het vak dat wij dagelijks uitoefenen met elkaar kunnen meten is zaterdag 24 september in de RAI te Amsterdam gebleken. Ter gelegenheid van de Efficiencybeurs is daar de nationale wedstrijd machineschrijven gehouden.

Meer dan anders was Van der Heem geïnteresseerd omdat mevrouw H. J. Dekker, werkzaam op de afdeling Inkoop van ons Haagse bedrijf, hieraan zou deelnemen. Tot onze grote vreugde is het gelukt. Mevrouw Dekker werd met 427 netto aanslagen per minuut Nederlands kampioene. Twee jaar geleden werd zij bij deze kampioenschappen tweede achter mevrouw Machwirth-Bijloo uit Rotterdam, die toen drievoudig kampioene was (1962, 1963, 1964).

Dit jaar — in 1965 is de wedstrijd niet gehouden — was het een paar dagen voor de wedstrijd wel duidelijk dat mevrouw Dekker een bijzonder grote kans had de eerste plaats te gaan bezetten. In de eerste plaats had mevrouw Dekker duchtig getraind; 2 augustus is zij daarmee begon-

De heer J. F. Steetsel, werkzaam op het Productiebureau Maanweg, is woensdag 12 oktober 12½ jaar in onze dienst. Wij feliciteren de heer Steetsel met zijn jubileum.

J. J. A. van Kleef

Uitslag O.R.-verkiezing

Bij de woensdag 28 september 1966 gehouden Ondernemingsraadverkiezingen werden de volgende stemmen uitgebracht:

HANDBARBEIDERS:
Totaal uitgebracht: 1013 stemmen
ongeldig: 73 stemmen
blanco: 51 stemmen

- LUUST I:**
1. Mos, E.
  2. v. d. Velde, I.
  3. de Ridder, A.
  4. Bijsterveld, B.
  5. Bijlleven, S.
  6. de Raad, P.
  7. Kripslijn, C.
  8. Tegelelaar, J.
  9. Jorissen, W.
  10. Bergsma, P.
  11. Ruggenberg, A.
  12. Adegeest, S.
  13. Molema, E.
  14. Ridder, W.
  15. v. d. Horst, P.

- LUUST II:**
1. Leerbuch, L.
  2. v. d. Anker, M.
  3. Reyndorp, J.
  4. Dijs, J.
  5. Meyer, J. W.
  6. Martijn, C.
  7. Meyer, J. H.
  8. Mens, G.
  9. Vincenten, A.
  10. Draasma, G.
  11. Smitsman, F.
  12. Roelofs, H.
  13. Doll, W.

- LUUST III:**
1. v. Dongen, M.
  2. t. Hart, W. J.
  3. Hartman, P. J.
  4. Korf de Gids, P. W.
  5. v. d. Donck, C. G.
  6. Jansen, J.
  7. Otten, M. B.
  8. Bom, P. G.
  9. Jungmann, J. W.

BEAMBETEN KLASSE 1 T/M 6
Totaal uitgebracht: 1017 stemmen
Ongeldig: 39 stemmen
Blanco: 95 stemmen

- LUUST I:**
1. Kok, G.

303

- LUUST II:**
1. Vink, R. C.
  2. Fraterman, C.

152

22

17

4

6

20

20

9

11

5

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

IDEE OP ADMINISTRATIEF GEBIED

Het komt niet veel voor dat voor ideeën uit de administratieve sector hoge beloningen worden uitgekeerd. Ten eerste is het aantal ideeën uit deze sector gering, ten tweede is de besparing van deze ideeën niet bijzonder hoog. De vorige week heeft de heer W. Briédé bewezen dat wel degelijk besparingen in dit gebied kunnen worden verworven. De heer Briédé is werkzaam op de Hoorfboekhouding en kon voor een voorstel met betrekking tot het doorberekenen aan fabrieken uit handen van zijn chef de heer J. Wezenaar f 100,— in ontvangst nemen.

Op de foto links de heer W. Briédé, rechts de heer J. Wezenaar.

- 2. Schouten, P.**
3. Köhler, G.
  4. Caspers, M. mej.
  5. v. Rosmalen, W.
  6. Kouwer, N.
  7. v. Gent, J.
  8. Reimerink, M.
  9. Toole, J.
  10. la Brulleere, J.
  11. van Veen, C. J.
  12. Spierenburg, J.

- LUUST II:**
1. ten Pierick, P.
  2. Koemans, D.
  3. Zegers, W.
  4. Kinkel, W.
  5. Groen, K.
  6. Bisschops, J.
  7. v. Grondelle, J.
  8. Jannes, R.
  9. Hoogduin, W.
  10. Oosterlaken, Th.
  11. v. Hoven, L.
  12. Teunissen, A.
  13. Zaai, C.
  14. v. Leeuwen, F.
  15. Marcellis, P.
  16. Verver, H.

- LUUST III:**
1. Vorster, H.
  2. Hofman, H.
  3. Oomens, G. C.
  4. Glaudemans, S.
  5. Viendré, K. C.

BEAMBETEN KLASSE 7 EN HOGGER
Totaal uitgebracht: 1009 stemmen
Ongeldig: 40 stemmen
Blanco: 114 stemmen

- LUUST I:**
1. de Roos, F.
  2. van Nilmwegen, A.
  3. de Gruijter, F.

- LUUST II:**
1. Trimpos, W.
  2. Hartvelt, A.
  3. van der Lans, A.
  4. van der Spek, C.
  5. Andriessen, W.
  6. de Keyzer, J. ing.
  7. van Rietsoeten, J. mej.
  8. Overduin, M.

LUUST III:

1. Vink, R. C.
2. Fraterman, C.

268

23

47

168

15

27

2

1

1

14

23

152

22

17

4

6

20

20

9

11

5

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

3. Kravenbrink, C.
4. Noteboom, S. J. Jr.
5. Aarnoudse, W.
6. Vervloet, W.

Stemmingsdag (vervolg)

wordt meestal zelfstandig, maar soms ook in vereniging gemaakt en stembiljetten al dan niet blanco of ongelidig verdwijnen in de stembussen. Half twaalf is het geplande tijdstip waarop het stembureau zitting neemt in de kantine van de Kastfabriek. Hier worden tussen de pauzes door de laatste stemgerechtigden in de gelegenheid gesteld door hun stem mede de samenstelling van de toekomstige raad te bepalen. Half drie gaan de stembussen dicht en terwijl Willem met brede halen van zijn stofjer de resten van de middagmaaltijd bij elkaar veegt, buigt de kiescommissie zich over stembiljetten, stembiljetten, witte stembiljetten, gele stembiljetten, roze stembiljetten, ongelidige en blanco stembiljetten, stembiljetten, stembiljetten... Geleid, nogmaals geleid, soms overgeleid, opgeleid, gedeeld... en dan is om half vier de uitslag bekend. Handen worden weer zins weegs: de administrateur, de produktiemanager, de elektricien, om nog een uurtje onder te duiken in de routine van alle dag. Verkiezingen Ondernemingsraad 1966 behoren weer tot het verleden.

GESLAAGD

Voor het examen Avond-HTS: W. Stierum, Werkplaats Elektronica, Den Haag.

Redacteur: C. Schrevel met medewerking van mej. R. C. Hartsuiker, Den Haag N. J. M. Noordendorp, Den Haag Redactie-adres: Postbus 1060, Den Haag Telefoon (070) 81 43 11, toestel 429

het V.D.H.-tje

Nr 907
14 okt. 1966

WEKELUKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V., DEN HAAG EN SNEEK

PHILIPS IN VOEGELVLUCHT

IN DIT DERDE ARTIKEL DE GESCHIEDENIS VAN 1940 TOT HEDEN

Leidinggevende figuren begaven zich 13 mei 1940 naar Engeland en van daar naar de Verenigde Staten waar in New York een kantoor werd ingericht. Ir. Frits Philips, zijn plichten als reserve-officier vervullend, moest met zijn gezin in Nederland blijven. Kort na de capitulatie keerde hij naar Eindhoven terug waar hij als enig achtergebleven directeur de leiding in handen nam en de bezetter ervan overtuigde dat er niet de minste aantleding bestond beslag te leggen op het bedrijf. Vanuit New York werden de draden van de wereldorganisatie weer opgenomen. Op 26 januari 1942 overleed Dr. Ir. Gerard Philips; zijn echtgenote 4 dagen later. 6 december 1942 en 31 maart 1943 werden de Philips fabrieken te Eindhoven door de geallieerden geboombarderd. 19 september 1944 volgde nog een bombardement door de terugtrekkende bezettende macht. 14 november 1945 keerden Dr. Anton Philips en zijn echtgenote in Nederland terug.

Het hoofdkantoor van het Philips concern te Eindhoven, links het kantoorgebouw van Philips Nederland N.V.

Ondanks de vele remmende omstandigheden van het naoorlogse tijdperk voltrok het herstel zich vrij snel. In augustus 1946 was van de 108.000 m² vervoerste fabrieksen kantoorruimte 71.000 m² hersteld. Eind 1946 werd het vooroorlogse produktiepeil bereikt. Naast de koortsachtige pogingen het vernieuwde produktieapparaat te herbouwen werden de jaren 1945, 1946 en 1947 vooral gekenmerkt door:

1. de oprichting van de hoofdindustrie-groepen;
2. de invoering van een hoge graad van zelfstandigheid en de volledige verantwoordelijkheid voor de gang van zaken voor de nationale organisaties werkzaam in diverse landen.

Voor de leiding stond het vast dat de reconstructie van het bedrijf vooral ook in het menselijk vlak in een geest van vooruitstrevendheid diende te geschieden. De kern hiervan werd in de statuten neergelegd: „Ter behartiging van de belangen van alle bij de vennootschap betrokkenen zal zij streven naar een welvaartsrijk op lange termijn en naar een maximaal nuttige werkgelegenheid.”

In april 1946 werd de Raad van Bestuur gevormd met Ir. Otten als voorzitter. De officiële herdenking van het 60-jarig bestaan van de onderneming vond plaats op 15 mei 1951. Dr. Anton Philips overleed op 7 oktober 1951. Het naoorlogse herstel leidde in korte tijd tot een verrassende expansie van de onderneming. In de periode 1950-1965 werd

De draaddomen voor het hart van een communicatienet, de centrale, worden met de hand vervaardigd.

de omzet achttmaal, de personeelsbezetting driemaal en het bedrag aan lonen, salarissen en sociale lasten achttmaal vergroot. Om de onderneming in staat te stellen de snelle vooruitgang van de techniek mede te bepalen werd het wetenschappelijk onderzoek als een beleidsgebied van de hoogste orde gekenschetst. De situatie op de arbeidsmarkt in Nederland leidde van 1947 af tot een geografische spreiding van bedrijven: het werk werd naar de mensen gebracht. Daarmee werd tevens het industrialisatiebeleid van de Nederlandse regering gesteund. Op dit moment zijn in een zestigtal gemeenten over het gehele land Philips bedrijven gevestigd. In Eindhoven zelf verrezen uitgestrekte nieuwe gebouwencomplexen ten behoeve van ontwikkeling en fabricage. De spreiding vanuit Eindhoven bleef niet tot Nederland beperkt. De onderneming telt thans nationale organisaties in 59 landen, waarvan in circa 40 tevens grotere en kleinere fabriekscomplexen. Het centrum van de Philips activiteiten ligt in West-Europa: — van het totaal aantal werknemers 67% in West-Europa, — 83% van het totale bedrag aan activa bevindt zich in West-Europa, — in West-Europa werd in 1965 76% van de omzet verkocht. In maart 1961 droeg Ir. Otten het presidentschap over aan Ir. F. Philips.

Vervolg pag. 4 kolom 2

Wat steekt er achter nr 321?

Bedrijfsbrandweer en plaatselijke brandweer werken broederlijk samen

Voor alles kalmte.

Eendracht maakt macht.

In dit verslag willen wij enkele indrukken weergeven, opgedaan bij een bezoek aan de alarmcentrale van de Haagse brandweer, die in directe telefoonverbinding staat met het hoofdgebouw van Van der Heem Den Haag.

Lijn zonder woorden.

Wanneer iemand in het bedrijf het begin van een brand of vuurhaard ontdekt, is het eerste wat hij doet een brandblusapparaat pakken en zijn collega opdracht geven de bedrijfsbrandweer bellen. In het Haagse bedrijf vraagt dan een aparte telefoon bij de hoofdportier rinkelend en toelrend om aandacht. Wanneer er inderdaad optreden van de brandweer verlangd wordt, geeft de portier onmiddellijk via de geluidsstalatie *brandalarm*. Voor bepaalde brandgevaarlijke objecten geldt bovendien de maatregel dat de portier ook direct de assistentie van de Haagse brandweer oproept. Daartoe bestaat er een rechtstreekse telefoonverbinding met de alarmcentrale in Den Haag.

Misschien is het u wel eens opgevallen dat in de portiersloge een telefoon hangt waarvan vertelt een B. u. waartoe deze telefoon dient. Om snel ingrijpen mogelijk te maken is het nodig de waarschuwing zeer snel te kunnen doorgeven; daarom is alleen al het opnemen van deze telefoon voldoende om de Haagse Brandweer te alarmeren. Op de alarmcentrale ziet de centralist direct welk bedrijf om assistentie vraagt. Zonder dat er nog maar een woord gesproken behoort te zijn tussen onze portier en de centralist van de brandweer, stuurt deze brandweerman door middel van zijn waarschuwingssysteem de eerste wagens uit. Terwijl deze wegrijden kan de portier zijn uitgebreide verslag doen, zodat de centralist dienovereenkomstig aanvullende maatregelen kan treffen en de rode wagens, die per mobilofon in contact blijven staan, kan coachen. Door een dergelijke gang van zaken wordt elke onnodige tijdverspilling voorkomen. Hoe het er aan de andere kant van de telefoonlijn die start bij het hoofdgebouw uitziet, zijn wij zoals reeds gezegd, onlangs eens gaan bekijken.

Voorkom brand zoveel mogelijk

Stratenkennis en overzicht.

Praktisch midden in de stad Den Haag ligt aan de Prinsstraat de brandweerkazerne waarin de alarmcentrale van de residentiebrandweer is ondergebracht. Van uit dit centrale punt worden alle opdrachten tot uitrukken gegeven: snel en efficiënt. Als leek verwacht je in een brandweeralarmcentrale van een stad als Den Haag bedrijvigheid en gespannenheid; niets is minder waar. Op die tweede verdieping van het reeds antiek wordende gebouw zitten in alle gemeenschappelijkheid heren in uniform op comfortabele stoelen. Vóór zich een schakelkast voor de telefoonverbindingen en daarnaast een mobilofoninstallatie van bescheiden formaat. Tegen een van de achterwanden staat een groot bord waarop de verschillende brandweerposten staan met de daar aanwezig zijnde officieren en het materiaal. Opvallend is het televisietoestel dat in het zonnig licht staat te glanzen; aan de ontspanning wordt getuige dit televisietoestel het nodige gedaan. Daarboven geeft een windroos al oplichtend de windrichting aan.

Als brandweer krijgen wij steeds meer de functie van „technische dienstverleners”, vertelt onze gastheer, hoofdbrandmeester J. Broekman. Niet alleen voor de directe brandbestrijding, maar voor allerlei wisselende taken worden wij te hulp geroepen. Neem nu het „auto te water!” Dit soort neven-taken groeit steeds en het is voor de man hier achter de telefoon vereist dat hij kan beoordelen of dergelijk werk inderdaad ons werk is of voor derden. Veel verantwoordelijkheid is de beslissing die hij moet nemen wanneer hij een *brandmelding* binnenkrijgt. De beslissing „rukken wij uit” en zo ja „wat rukt eruit” moet snel genomen worden. Inzicht hierin krijgt men dan ook alleen door lange ervaring. Niet alleen de directe vraag: welk materiaal maar geschikt is ook „Van welke kazerne zet ik dit materiaal in?” moet snel beantwoord worden. Vandaar dat de mensen van de alarmcentrale over een fabelachtige stratenkennis beschikken.

Vervolg pag. 3

Alarmering en inzet van materiaal.

Aan de hand van de eerste meldingsgegevens gaat de centralist zijn materiaal inzetten. Hij neemt daartoe in de meeste gevallen althans de brandweerpomp, die het dichtst bij de vuurhaard gelegen is. Hierna staat hij rechtstreeks via de geluidsstalatie in contact. In alle kazernes staat voortdurend de geluidsstalatie aanwezig. Alle berichten en oproepen voor personen komen hierover door. In geval van brand of actie maakt de centralist ook van deze oproepinstallatie gebruik, alleen gaan aan een dergelijk uitrukbericht de woorden ATTENTIE ATTENTIE vooraf. Men weet vanaf dat moment dat er daadwerkelijk actie verlangd wordt. Na deze inleiding volgt de opsomming van het in te zetten materiaal en de aard van de brand en de plaats. De telefoonwacht in de betreffende kazerne meldt voor alle zekerheid dat de boodschap is begrepen en drukt een knop in waardoor de stoplichten naar de kazerne op rood springen en van de kazerne op groen. Omdat men de gehele dag standby is schieten de genoemde wagens even later al de poort uit van de kazerne.

Controle en nadere informatie.

De bevelvoerder in het voertuig, of de officier van dienst als het grotere branden betreft, meldt zich onder het rijden direct per mobilofon aan de centrale. Hij herhaalt het bericht waarop hij is uitgerukt en dit wordt zo nodig door de centralist gecontroleerd. Mocht de centralist op grond van nadere meldingen ontdekken dat de brand aanzienlijker is dan hij aanvankelijk vermoede, kan hij altijd nog extra of speciaal materiaal inzetten op dezelfde wijze als reeds is omschreven. Trouwens de inmiddels gearriveerde brandweer voert snel een verkenning uit en meldt aan de alarmcentrale of zij nog assistentie nodig heeft en eventuele andere bijzonderheden. Op een overzichtelijk bord aan de muur kan de centralist door middel van gekleurde lampjes aangeven welke materialen hij heeft ingezet, welke daarvan tot zijn beschikking blijven enzovoort, iets dat vooral bij meer branden tegelijkertijd van veel belang kan blijken.

Aanvalsplan.

In elke wagen van de brandweer is van de meeste objecten van enige importantie, zoals regeringsgebouwen, warenhuizen en bedrijven een aanvalsplan aanwezig. Gedetailleerd staan hierop de aanrijroute, de watervoorzieningsplaatsen, de brandgevaarlijke objecten, de explosieven, elektrische installaties en dergelijke vermeld, zodat onder het rijden naar de brand van een dergelijk object (neem bij voorbeeld Van der Heem) de bevelvoerder weet wat hem te wachten staat en hoe het effectiefst gewerkt kan worden. Zelfs de opstelling van de brandweerwagens staat reeds aangegeven. In geval daartoe aanleiding is heeft men bovendien nog van elke afdeling of verdieping een gedetailleerde plattegrond met de vluchtroutes en aansluitingen. Dat de brandweer er niet voor niets is blijft wel uit het rapportenboek. Wanneer u allen meewerkt zal de naam van ons concern niet in dergelijke rapporten behoeven voor te komen.

J. S.

Beste Lindenhof,

De heer C. Lindenhof, 23 oktober 25 jaar in dienst.

ARABISCH AVONTUUR

Voor mensen die wel eens vliegretizen maken, zal dit verhaal niet zo erg interessant zijn: diegenen die dit genre nog niet mochten hebben kan een reisverslag als dit het gevoel geven het ook eens meegemaakt te hebben. Het vertrek van Schiphol verschild nauwelijks van die van het station Hollands Spoor in Den Haag. Het wegen van de laatste dagelijkse zaken. Dit en de ogenschijnlijk chaotische drukte op internatiedepassagier nog enige spanning. Maar het controleren van het paspoort, het toewensen van een goede vlucht, het uitzoeken en bespreken van een goede plaats, lijkt bij een raam, is iets wat duidelijk verschilt van een treinreisje. Passengers for flight 509 .... het is zo ver, vriendelijk wordt er verzocht plaats

Vervolg pag. 4

(Vervolg van vorige pag.)

zorgen dat iedereen zich volkomen op zijn gemak voelt. Zo'n ruimte heeft bepaald steer. „Please don't smoke and fasten your belts“ klinkt als een commando door de in het plafond aangebrachte luidsprekers. De daar ook aanwezige indirecte TL gaat uit. De capitain maakt aanstalten de reis aan te vangen. Als een zachtgekookt eitje rijdt hij de ogenschijnlijk moeilijk te manoeuvreren kolos naar de startbaan. De toestemming om te starten heeft hij bijklaar al gekregen, want daar aangekomen worden abrupt alle beschikbare p.k.'s aangewend om los te komen. Het woedende gegrom van de vier jet-motoren wordt overstemd door de eentonige roffel van de banden over de toch niet zo vlakke baan. Ongeveer een halve minuut is nodig om die baan af te racen en met een eindsnelheid van ± 500 km/u los te komen. Je wordt daarbij stevig op je stoel gedrukt. De opgebouwde versnelling is vrij hoog, terwijl als de machine loskomt, je maag doet veronderstellen dat je op een heel hoge schommel zit. Dit gaat nog een minuut of vijf door totdat de eindsnelheid van 900 km/u en de maximum hoogte van 12 km is bereikt. Urecht ben je dan al gepasseerd en tussen de dekens van wolken door zie je een zilver lijntje: de Rijn.

FILMT

U OOK?

Een vraag die steeds meer met „ja“ wordt beantwoord. Misschien bent ook u in het bezit van een filmmcamera en projector. Maar weet u ook dat wij bij Van der Heem de smalfilmertij al sinds enkele jaren in groepsverband beleven? Hiervoor worden regelmatig bijeenkomsten belegd, films vertoond — die desgewenst aan een kritische beschouwing worden onderworpen — en wedstrijdjes uitgeschreven. Wanneer u nevenstaande vraag ook met „ja“ kunt beantwoorden en wanneer u belang stelt in onze smalfilmgroep dan kunt u nadere inlichtingen vragen bij de heer G. C. Koopman, telefoon 412, of bij de heer J. A. F. Oomen, telefoon 486.

Vervolg Philips

Sinds het begin der vijftiger jaren heeft zich een enorme ontwikkeling voorgedaan op alle gebieden en is de onderneming uitgegroeid tot een industriële wereldfederatie waarbinnen unieke samenwerking van een kwart miljoen mensen van alle rassen en talen is ontstaan. De gegevens waaruit wij deze geschiedenis samenstellen en de foto's werden ons welwillend ter beschikking gesteld door Philips' persbureau te Eindhoven.

HEEMMASTERS SPRINGLEVEND!

Dit kunt u ontdekken wanneer u op vrijdag 28 oktober 's avonds om 8 uur in de kantine van onze Kastentabriek te Den Haag komt dansen. Na deze voorlopige aankondiging — u kunt die avond alvast vrijhouden — volgt de volgende week nog het gebruikelijke bericht over de kaartverkoop. Ook op 28 oktober zal weer bij-

Een Heemmaster-avond een geslaagde avond.

WAT MAAKT ÉÉN CENT NU UIT?

Onder deze titel verzochten wij op Initiatief van de Ondernemingsraad Maanweg in het VDH-tje van 16 september j.l. onze medewerkers mee te willen doen met de actie „één cent per week“ ten bate van de kankerbestrijding. Degenen die niet mee wilden doen vroegen wij zich bij loon- of salarisadministratie af te melden. Het is verneugend dat weinigen zich hebben afgemeld en er dus veel meededen. Zoals afgesproken startten wij in oktober oor maandelijkse van de maandloners 5 cent in te houden, van de uurloners per 3 oktober wekelijks 1 cent. Namens het Koningin Wilhelminafonds hartelijk dank voor uw medewerking.

Bedankt!

Mede namens mijn vrouw wil ik langs deze weg de leden van de GESP, de BZB en het magazijnpersoneel, alsmede de reisgenoten naar Hilversum bedanken voor de prachtige bloemen en de mooie cadeaus die wij tijdens ons 25-jarig huwelijksfeest van u mochten ontvangen. A. Beukers, Montagemagazijn

Na het ongeval dat mij tijdens mijn werkzaamheden is overkomen, mocht ik veel blijken van belangstelling en medeleven ondervinden. Langs deze weg wil ik gaarne het comité Ziekentrust en mijn collega's hartelijk danken. G. R. Berkhout, Mechanische Afdeling Elektronica

Directie, chefs, bazen, collega's en Ondernemingsraad zeg ik hartelijk dank voor hun ruidziging bij mijn 12½-jarig jubileum. A. de Ridder, Mechanische Afdeling Elektronica

Hierbij zeg ik chefs, collega's en bazen hartelijk dank voor hun attenties bij mijn jubileum. P. M. Zuiderdijk, Mechanische Afdeling Elektronica

Redacteur: C. Schrevel met medewerking van mej. R. C. Hartsulker, Den Haag N. J. M. Noordendorp, Den Haag Redactie-adres: Postbus 1060, Den Haag Telefoon (070) 81 43 11, toestel 429

het V.D.H.-tje VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG EN SNEEK Nr. 908 21 okt. 1966

Bericht uit Woomeera

In het VDH-tje van 9 september staat dat ik u op de hoogte zal houden van mijn belevenissen hier. Nu, hier begint het dan. Een nacht in een trein zitten is al erg, een nacht in een vliegtuig is nog erger, daar kan je je bijna helemaal niet meer bewegen. Zeiker, het is interessant om over de Alpen en langs de Italiaanse kust te vliegen, maar na het invallen van de duisternis is de aardigheid er al gauw af. Een zonsopgang boven India is heel mooi, maar in Bangkok aangekomen had ik er voorlopig weer schoon genoeg van. Gelukkig had ik daar van tevoren een uitstapje georganiseerd om het Verra Oosten eens van dichtbij te bekijken; temeer ook, omdat ik daar nu niet bepaald elke week in de buurt kom. Het mogen dan dure dagen geweest zijn, het was het wel waard. Het is bijzonder boeiend om hier eens een paar dagen rond te kijken. Laat ik mogen volstaan met enkele indrukken weer te geven. Afgezien van de westers aandoende hoofdsteden zijn er alleen maar slecht of niet geplaveide wegen, omzoomd door een wonderlijk allegaartje van winkeltjes, werkplaatsjes en eetgelegenheden. Iedereen kooft, eet, werkt of zit te slapen in de deuropening. Het was er heet en toech druk en het kricelde er van kleine kinderen, bedelaars en drieluige openluchttexti's. Een ongeoorloofd bont spektakel. Vergeleken bij de grachten daar, zijn die in Delft nog welriekende wateren. Als toerist doe je dan natuurlijk ook de floating market". Dit is een boottocht door het kanaal district met een levendige handel te water. Inderdaad, je komt er ogen te kort. Het water heeft de kleur van verdunde koffie, de huizen lijken op instorten te staan, de armoede ligt er dik bovenop, maar niettemin schijnt iedereen toch vrolijk voort te leven.

Van Bangkok over Zuid-Vietnam (zo te zien was daar alles rustig) ging het naar Hongkong. Vanuit zee gezien maakt het een Amerikaanse indruk, maar twee straten landinwaarts begint het Chinese Hongkong zoals ons dat geschiedt wordt bij anlhonger- en vluchtelingenacties. Er is hier een sterk contrast tussen rijkdom en armoede. Miljoenars-baai is slechts door een lage heuvelrug gescheiden van Aberdeen een plaats waar wij zelfs de bus niet uitmochten vanwege de bedelaars.

Het was er zonnig en heet. En dat was een groot verschil met het klimaat dat ik de volgende morgen in Adelaide aantrof. Daar was de winter zo ongeveer ten einde en begonnen de bomen weer een beeftje groen te worden. Maar koud was het er wel. Daar moest ik een dag wachten op het volgende vliegtuig naar Woomeera en dat was al tekenend voor de eenzame ligging van het oord mijner bestemming.

Woomeera ligt circa 500 km ten noorden van Adelaide. Op de kaart vindt men daar een merengebied en dat suggereert dat Woomeera wel gelegen zal zijn aan de oever van een meer met koel helder water tenmidde van groene heuvelen en grazige weiden. Zo is het bepaald niet. Die meren zijn weinig meer dan ondiepe poelen met zand, zout en modder. Alleen als het flink geregend heeft, staat er een laagje water en dat gebeurt hier niet zoveel. Verder lijkt het land alleen maar op een enigszins glooiend terrein van gemalen bakstenen, bezaaid met keien en hier en daar een kwijnend groen plantje.

Een blad, een bank en herfstnevel omgeven twee mensen die hand in hand door de herfst gaan in de lente van hun leven.

ABACADABBA

Ben Cohen een moderne tovenaar

Een man in ons bedrijf waarvan je nooit veel wijzer wordt en die toch een grote aantrekkingskracht op anderen heeft, is de heer Ben Cohen, controleur op de afdeling Materiaalbeheer Den Haag. Hij beoefent in zijn vrije tijd namelijk de goochelkunst en velen in ons bedrijf hebben op feestavonden of in de pauze met verbanding zijn verrichtingen gadeslagen. Vaak stelt dan iemand hem de vraag: Leg nu eens uit hoe je dat doet. Of: Doe het eens langzaam voor. Een begrijpelijke vraag, want iedereen wil de truc snappen. Maar dat is nu juist het grote geheim, dat goochelaars nooit prijsgeven.

Al jong begonnen.

Toen de heer Cohen nog maar 7 was, kwam hij al in de ban van het goochelen. Door oudere zusters wel eens meegenomen naar een variétevoorstelling in Rotterdam, keek hij zijn ogen uit als er een goochelaar optrad. Thuis gekomen probeerde hij de „tovenaars“ na te doen. Kindergoochelboekjes hielpen hem daarbij. Zijn eerste optreden zal hij niet licht vergeten. Het was op een bruiloft van een familielid, waar 60 gasten aanwezig waren. Hij was zeer nerveus, had verzuimd een volgorde van de verschillende trucs vast te stellen en tot overmaat van ramp mislukte een truc. Ook hier: alle begin is moeilijk.

Iedere dag oefenen.

Veel oefening en een groot doorzettingsvermogen zijn nodig om als goochelaar iets te bereiken. Er gaat geen dag voorbij of de heer Cohen oefent zich op nieuwe trucs of op reeds lang bekende. Als goochelaar kom je nooit uitgeleerd. De oefentijd voor een nieuwe truc varieert van een maand, een half jaar tot ook wel een jaar. Een ding is zeker, je moet voor dit vak feeling hebben.

Verscheidene genres.

Er zijn verschillende genres in het goochelen. Mr. Benco — beroepsnaam van Ben Cohen — is algemeen goochelaar, met als specialiteit micromagie. Bij het laatste wordt vlak onder de ogen van een kleine kring mensen gegooid. Dan bestaat er nog cartomagie (met speelkaarten), manipulatie en cabaretgoochelen, ook zeer moeilijk, omdat het publiek rondom de goochelaar is gezeten en hij hiervoor zijn nummers moet aanpassen.

Goochelattributionen.

Vele laden en kasten in huize Cohen zijn gevuld met de verschillende goochelattributionen, al dan niet zelf vervaardigd. Een koffier met spullen staat altijd gereed, opdat de heer Cohen altijd reisvaardig is. De meeste verzoeken tot optreden komen uit Den Haag of omgeving, maar ook wel uit Brabant of andere delen van het land. Af en toe vergezelt zijn vrouw hem. Voor grote en kleine gezelschappen treedt de heer Cohen op, voor kinderen op Sint-Nicolaasfeesten, maar ook voor ouderen van dagen in bejaardentehuizen. Een voorstelling duurt meestal 15 minuten, voor kinderen een half uur, omdat er veel meer bij gesproken wordt en de kinderen zelf mogen meehelpen. Het programma van de heer Cohen omvat 200 à 300 trucs en steeds komen er nog bij.

Nationaal congres.

Zeer leerzaam is het jaarlijkse Nationale Congres, dat 3 dagen duurt. Alleen ingewijden worden op het congres toegelaten, waar

ook wedstrijden worden gehouden. De presentatie van een goochelaar is hoogst belangrijk; hierna kan men niet genoeg aandacht besteden en zeker op een congres kan men veel van elkaar leren.

Wereldkampioenschappen.

In 1967 hoopt de heer Cohen naar de wereldkampioenschappen in Baden-Baden te gaan, voornamelijk om daar zijn vriend Tel Smit aan het werk te zien. Het contact met deze al zeer bekende 22-jarige goochelaar is via een Van der Heem collega gelegd. Na een optreden in Voorburg kwam deze collega zijn vriend — toen 18 jaar — voorstellen. Deze vroeg: Mag ik eens bij u thuiskomen? Er werd een afspraak gemaakt. En nu wordt in goochelaarskringen niet anders gedacht dan dat de heer en mevrouw Cohen de ouders van Tel Smit zijn, omdat zij veel samen worden gezien. „Hij is beroeps, heeft les, oefent ongeveer 8 uur per dag en is wat manipulaties betreft beter dan ik“, aldus de heer Cohen, die zeer grote verwachtingen heeft van Tel Smit.

Behalve het goochelen, heeft ook muziek de grote belangstelling van de heer Cohen. Ook hierin heeft hij geen opleiding genoten. Maar hij bespeelt banjo, gitaar, fluit, mondharmonica, „zingende zaag“ en een beelje piano. Bovendien bezit hij twee 1-snarige violen.

Leuke voorvallen.

Opmerkelijk veel wordt de heer Cohen op visites uitgenodigd, waar het aantal genodigden ook opmerkelijk groter is dan gebruikelijk. Na een poosje komt de aarzelande vraag van de gastheer: Zeg Ben, hoe zit het nou, heb je nog niet een of andere truc voor ons? De bij voorbaat al meegenomen tas met attributen wordt dan uit de gang gehaald en de gasten weten niet voor niets te zijn gekomen.

„De mensen durven bij mij thuis niets open te maken. Zelfs een muzikdoosje niet. Ze zeggen: Bij jou weet je nooit of er iets gek uitkomt!“

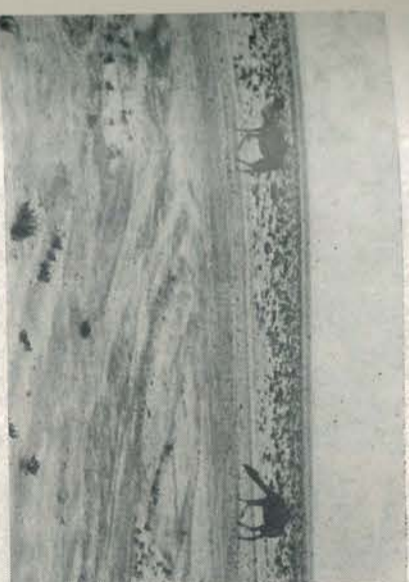
Zakkenrollen kan de heer Cohen ook. Dus let u op. Maar wees niet zo eigenwijs als die marechaussee die toen hij Mr. Benco bezig zag tegen zijn vrouw zei: Dat lukt nooit bij mij. Zijn echtgenote gaf Mr. Benco een seintje, die hem prompt zijn pochetten onttselde.

Leuk was ook kort geleden de ontmoeting in de bus met een moeder met twee dochtertjes. Omdat de meisjes tegen hun zin hun plaats moesten afstaan aan oudere reizigers, liet de heer Cohen een goocheltrucje zien. „Oh Mam, dat is een tovenaars“, was de reactie. Er was bijna niemand die de bus wilde verlaten. En later volgde hieruit een verzoek tot optreden.

En zo gaat het vaak. Vooral in de wintermaanden komen de uitnodigingen van klaverfasverenigingen tot directiediners. Steeds met plezier vertoont Mr. Benco zijn trucs en steeds weer hebben de mensen plezier om de kunststukjes van de goochelaar. Een hobby die geen einde heeft.

ARABISCH AVONTUUR

(vervolg)

Dharan was, zoals zoveel plaatsen in Arabië, klein nederzetting. De olie en de yankees hebben een zeer duidelijke invloed gehad op het leven hier.

In het begin van deze eeuw werd Nederland door Arabië aangezocht voor olie-exploratie. Naar de mening van de Nederlandse regering en wetenschapsmensen zou dit jarenlange studie vergen. Terwijl dit werk in volle gang was, kwam een Amerikaanse archeoloog-miljonair er zoe-ken naar de goudmijnen van Salomon. Mr. Steineke betaalde goed voor de tips die hij van de bevolking kreeg. Dit had tot gevolg dat hij na verloop van enige jaren een plaats vond waar eens de goudwasserij moest zijn geweest. Op die plek, waar eigenlijk het alleen het alyal lag, haalde hij nog zoveel goudstof uit de grond dat zijn expeditie een zeer winstgevende zaak werd.

De Hollanders worstelden nog steeds met het in kaart brengen van de streek, zonder dat er één cent uitkwam. De gevolgen laten zich raden. Het vertrouwen in Amerikaanse-Amerikaanse Oil Company. Dharan is het hoofdkwartier en breidde zich uit tot een stad van allure, grote kantoren en een compleet bungalowpark voor de employés.

Men was van onze komst op de hoogte. Een Arabische functionaris in vol ornaat

wachte ons op. Toen wij in de gereedstaande auto stapten, was onze eerste actie: ramen open. De chauffeur beduidde dat dit beslist niet nodig was; de airconditioning deed veel meer.

Wat ons opviel was de rust buiten. Bij nationale informatie bleek dat het voor de Arabieren zaterdag was, waarop niet wordt gewerkt. Ons werkterrein lag in Ra as Tanura, 70 mijl ten zuiden van Dharan. De enige mogelijkheid om via een uitsteking de asfaltweg door de woestijn te komen was per taxi. De chauffeur bood ons bij

Rotstformaties

tijd en wijle een frisdrank aan, gekocht in kleine statietjes langs de weg. De boot waar Van der Heem de sonische apparatuur voor ontwikkelde, was nog niet ter plaatse, wat ons de gelegenheid gaf een dag

vriaf te nemen. Langs het strand van de Perzische Golf is het filner dan men zich ooit van de Rivera kan voorstellen. Die intense rust en ongerepte natuur zul je elders nauwelijks vinden. Brede stranden worden afgewisseld door, door erosie gevormde kalkformaties, waarvan de schuieren soms tot 20 meter diep doorlopen. Daarbinnen openbaart zich de geologische geschiedenis van eeuwen.

De lezer zal zo langzamerhand het gevoel krijgen een vakantiebescrijving te lezen. Het verblijf in de nederzetting had er ook alle schijn van. De jovialiteit waarmee wij door de in het bungalowpark wonende en werkende Amerikanen werden ontvangen, kwam ons, stugge Hollanders, ontwaarschijnlijk voor. In de eetzaal, met ceteraria-systeem, werden wij volledig in hun gemeenschap opgenomen. De accommodatie in het park was geweldig; zwembad met

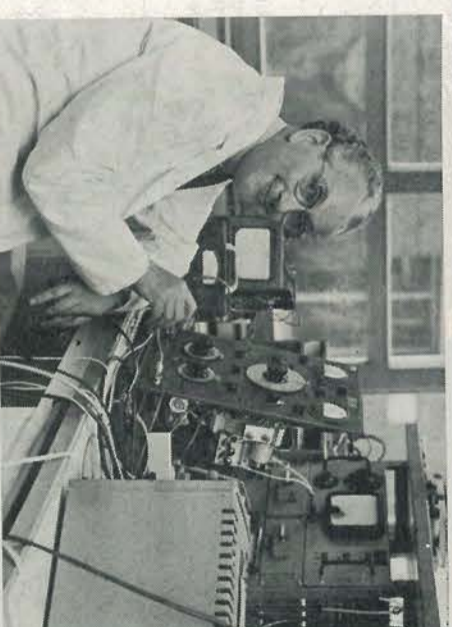
Bedoienentent

op temperatuur gehouden water, theater en tennisbaan, voorzien van kunstverlichting zijn maar een paar vormen van vermaak voor deze naar schatting 200 Amerikanen.

Men bood ons aan kennis te maken met de woestijn. Ongeveer een uur rijden per Landrover op een mln of meer verharde weg was voldoende om je een idee te geven volkomen eenzaam te zijn. Wij kunden ons wel voorstellen dat strenge veiligheidsbepalingen de behouden terugkeer van de woestijnganger moesten waarborgen.

Als koelen in de wei lopen hier en daar wat kamelen te grazen. Tegen het avondschemer zien wij nog een paar kleine vossjes nerveus heen en weer hollen en slaan staan, waar je maar beter niet op kunt gaan staan.

Swalah, onze chauffeur, stelt ons in de gelegenheid een bezoek te brengen aan een Bedoienenfamilie. De heer des huizes komt zijn opwachting maken, is scherp gekant tegen fotografieren en begint ons te bepreken, wat echter pas duidelijk wordt door bemiddeling van Swalah. Wanneer wij na een uur zijn doorgezaagd en onze instemming betuigen met zijn uitleg van de koran, nodigt hij ons uit samen met hem enig bruin vocht te drinken in zijn tent. De omstandigheden waaronder deze mensen leven komt ons erbarlijk voor. Zij zelf zijn er volkomen gelukkig mee. Overal waar je probeert niet als Europe-

In zijn laboratoriumwerkzaamheden op het Meestapartenlaboratorium Den Haag stonden wij de heer F. H. Nieuwland, die 26 oktober a.s. 12½ jaar bij ons werkzaam zal zijn. Aan de vrouwlike noot zal het die dag niet ontbreken.

Tocht per vissersbootje

aan te doen, maar als Arabier, word je met alle egards behandeld, zoals de koran dit voorschrijft. De invloed van hun religie is veel duidelijker dan wij kennen. De werkzaamheden verlopen voorspoedig. Gedurende 10 dagen zwakken wij over de zee en leggen al werkend de opgedragen 400 mijl af. Dat is maar een heel klein stukje op deze grote Golf van Arabia. 5x zo groot als Nederland. Soms zien wij een bootjeren, de schakel tussen de olie diep in de grond en de pijpleidingen naar de wal.

Voor de rede van Jubail zullen wij het schip verlaten; de zee is echter zo ruw dat het niet mogelijk is een sloep te strijken. Per radio wordt contact gezocht met Swalah, die ons over land per auto is gevolgd. Hij zal ter plaatse een vissersbootje huren. Toevalligwijs is het die dag Arabische zondag. Na veel soebatten, loven en bieden blijft hij iemand gevonden te hebben. Na een uur varen en praten met de vissers komen wij in Jubail, een dorpje waar ogenschijnlijk in honderden jaren geen verandering heeft plaatsgehad. De mensen zijn er erg vriendelijk en wij zoeken een gelegenheid om op zijn Arabisch thee te drinken. De Arabische thee bestaat hier uit een kom heet water met .. een zakje Pick-wick!

De lange dagtocht per auto langs dorpijles en door eindeloos lijkende vlakten laek op een waardig afscheid van het land waar het ondanks de hitte goed toeven was en dat wij hebben leren waarderen. Eenmaal terug in Holland knaagt de heimwee meer dan dat wij dat daar hadden ten aanzien van ons vaderland.

J. A. M. van Winden.

Gehuwd

DEN HAAG: J. Bax, Mechanische Afdeling Elektronica, met mejuffrouw M. van Bruggen, d.d. 5-10-1966; B. A. L. Buter, Bedrijfschool, met mejuffrouw G. van Wijn-gaarden, d.d. 11-10-1966.

DEN HAAG: R. van Gurp, Laboratorium EZB-telecommunicatie, met mejuffrouw N. Stam, d.d. 6-10-1966; J. J. Raaphorst, Eindmontage Elektronica, met mejuffrouw R. van Leeuwen, d.d. 6-10-1966.

Geboren

DEN HAAG: Nancy, dochter van D. Schermer, OMD-laboratorium, d.d. 23-9-1966.

Bedankt!

Mede namens mijn vrouw hartelijk dank aan allen die de viering van mijn 25-jarig jubileum tot een prettige dag hebben gemaakt.

C. H. Kok.

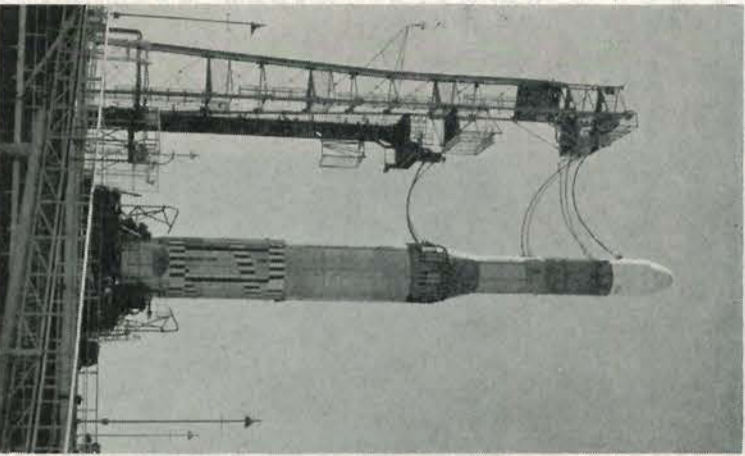
Bericht uit Woomera (vervolg van pag. 1)

Het dorp heeft circa 5000 inwoners. Het is vrij nieuw, heeft een theater, drie kerken, een winkel van Sinkel, daar is alles te koop, een haarknipper (niet te verwarren met een echte kapper), een hospitaal, kortom alles wat zo'n gemeenschap zo ongeveer nodig heeft. Het lijkt een beetje op een grote afgelegen legerplaats. Een groot gedeelte bestaat dan ook uit een soort regeringsgebouwen gegroepeerd om een zogenaamde mess. Een daarvan is de ELDO-mess. Daar is het personeel ondergebracht dat voor ELDO werkt. Het leven doet hier denken aan dat in een officiersmess, maar dan zonder rangen en militaire discipline.

Er zijn hier circa 160 Engelsen en Australiërs, die aan de eerste trap werken, ongeveer 20 Fransen voor de tweede trap, 25 Duitsers, 4 Belgen en 3 Nederlanders voor de derde trap en zo'n 20 Italianen voor de satelliet. Een internationaal en in vele opzichten zeer gevarieerd gezelschap.

Daar komt nog wat bij. Het is hier niet mogelijk om een kamer te huren. Daarom zijn alle alleenstaande dames, zowel personeel van de basis als onderwijzeressen, enz. op dezelfde wijze ondergebracht als kwartier. Zij zijn ook lid van de ELDO-mess. Het zijn er circa 70 en overwegend aardige jongedames. Nou, dat is heel gezellig hoor! Maar dat is een ander verhaal. [Daar houden wij u aan! Redactie!]

Wat hier in Australië meteen opvalt is dat het leven er nog Engels is dan in Engeland. Zeg evenwel vooral niet tegen een Australiër dat hij eigenlijk een Engelsman is. Daarom spreekt hij ook Australisch, een taal die net als het Engels geschreven wordt, maar anders wordt uitgesproken. Er is hier zelfs iemand die er pret op gaat nog beter Australisch te spreken dan een ander. Het doet mij gewoon zeer aan de oren.

De raket waar alles om draait

In Engeland drinkt men thee met melk, dat is bekend. Hier drinken wij melk met thee bij de biefstuk. Nou, ja, biefstuk, een enkele maal rijst wel eens het vermoeden dat de kok in een dronken bui in plaats van een koe een autoband heeft geslacht. Wij beleven het koudste voorjaar sinds 10 jaar. Volgens de kranten moet het weer in Adelaide bar en boos zijn. Hier hebben wij dat gemerkt aan een frisse wind met zo nu en dan een dag met veel bewolking, een keer zelfs een regenbui. Daarnaast heb ik hier al vele dagen met een wolkenloze lucht en een warme zon meegemaakt, van dat zomerweer dat wij in Nederland zo eens in de drie jaar beleven. Er moeten evenwel niet zoveel vliegen zijn, want dat is meer dan erg. Vooral op een zonnig windstil plekje heb je allebei je handen nodig om ze van je gezicht te jagen.

Overigens leven wij hier wel wat men noemt „achter de kranten“. Een TV-toestel is er wel, maar de beeldkwaliteit is van dien aard dat de gemiddelde Nederlander zn toestel allang in elkaar gehakt zou hebben. De Australische pers bestaat weinig aandacht aan Europa en de post is ongeveer een week onderweg.

Ons werkterrein ligt 45 km van het dorp verwijderd. Ook dat terrein zelf is erg uitgestrekt. Op een paar mijl meer of minder wordt hier niet geteeld. Men kan het zich het best als volgt voorstellen. Een ruim 4 km lange weg met aan het begin een gebouw waar de apparatuur wordt klaar gemaakt, 3 km verderop een gebouw waar de grondapparatuur staat opgesteld en aan het eind de lanceerplaats met wegrijdbare toren waarin de raket wordt opgebouwd. Vanwege die lange afstanden verplaatsen wij ons per dienstauto. Iedereen is uiteraard van mening dat hij zo'n auto nodig heeft, maar die vlieger gaat niet op.

Ons team heeft er drie waarvan er inmiddels al een total loss gereden is. Die is over de kop gegaan toen de chaffeur rende voor een kangeroe. Kangeroes zijn hier het grote gevaar op de weg. Door hun kleur zijn ze vooral in de schemering en 's avonds moeilijk te herkennen. Op een onverwacht moment steken ze de weg over of blijven daar op stilstaan. Er liggen dan ook regelmatig kangeroekadavers langs de weg.

Tot zover de omstandigheden waarin wij hier leven. In een volgend artikel zal ik van de werkzaamheden hier trachten een beeld te geven, dat ook voor niet ingewijden begrijpelijk is.

Ir. K. C. Bradlus.

VDH-verleggenwoordiger in Woomera.

Bedankt

Hierbij dank ik allen die voor een feestelijk afscheid hebben gezorgd.

M. Riebel-Klee, Telefooncentrale.

Redacteur: C. Schrevel met medewerking van mej. R. C. Hartsulker, Den Haag N. J. M. Noordendorp, Den Haag

Redactie-adres: Postbus 1060, Den Haag Telefoon (070) 81 43 11, toestel 429

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG EN SNEEK

Nr. 909
28 okt. 1966

VANDER HEEM

Doet er wat voor, dan kunt u er tegen!

Wanneer in het najaar en het voorjaar de mens geplagd wordt door ziekteverschijnselen zoals hoofdpijn, hoesten, verkoudheid, spierpijn, al of niet met koorts gepaard gaande, dan zegt de dokter: u hebt

Deze ziekten worden veroorzaakt door een virus. Zo kennen wij ook de zogenaamde zomergriep, waarbij dan klachten als misselijkheid en diarree op de voorgrond treden. De zomergriep wordt ook veroorzaakt door een virus, maar van een ander soort dan het eerstgenoemde. Zo zijn er heel veel virussoorten die alle verschillende ziektebeelden geven. Ook de gewone neusverkoudheid valt hieronder.

Bij de influenza waarbij de ziekteverwekker ook een virus is, zijn de verschijnselen wat minder duidelijk. Er treedt altijd koorts op, maar om zeker te zijn van de diagnose zal een bepaald bloedonderzoek gedaan moeten worden. Dit is evenwel zeer tijdrovend. Het gevaar van de influenza schuilt in de bijverschijnselen. De besmettelijkheid is groot en het tijdstip tussen besmetting en uitbreken van de ziekte (incubatietijd) heel kort. Daardoor kan de ziekte zich heel snel verbreiden en grote bevolkingsgroepen tegelijkertijd treffen. Wij spreken dan van een epidemie.

Tegen sommige virussoorten kunnen wij een immuniteit verkrijgen. Hieronder wordt een immuniteit verstaan die eenmaal ziekteverwekker.

Sommige ziekten geven na het doorkomen ervan een levenslange immuniteit, bij voorbeeld mazelen. Iemand die eenmaal mazelen gehad heeft, zal, ook al komt hij opnieuw met het mazelenvirus in aanraking, deze ziekte niet meer krijgen.

Hoe ontstaat deze immuniteit?

Zodra de ziekteverwekker op een of andere wijze — heel dikwijls via de ademhalingswegen — het lichaam is binnengedrongen, gaat het lichaam antistoffen maken, waarmee het de ziekteverwekker te lijf gaat. Na het doorkomen van deze ziekte blijven de antistoffen in het lichaam aanwezig en verhinderen het opnieuw uitbreken.

In de meeste gevallen zal de hoeveelheid antistoffen in het bloed op den duur gaan dalen, waardoor de weerstand tegen een nieuwe besmetting vermindert. Door middel van vaccinaties met verzwakte bacteriën of verzwakt virus kunnen wij het aantal antistoffen weer opvoeren en daardoor de weerstand vergroten. Voorbeelden hiervan zijn: pokken, tyfus en paratyfus.

Wij men tot vaccinatie overgaan, dan zal men de ziekteverwekkers precies moeten kennen. Voor verschillende ziekten is dat geen probleem. Bij de influenza ligt dat veel moeilijker. In 1933 heeft men voor het eerst het influenzavirus geïsoleerd en gekweekt. Er zijn 3 typen influenza bekend: A, B en C. Het C-virus is niet zo belangrijk, omdat de infectie zeer gemakkelijk verloopt. Een ieder zal zich innemen wat de gevolgen geweest zijn van de infectie met het A-virus, de zogenaam-

de A-griep van 1957.

Er komt nog een moeilijkheid bij. Dit A-virus verandert in de loop der tijden van karakter, zodat de antistoffen die een mens zou hebben tegen dit type wel eens onvoldoende weerstand zou kunnen bieden aan het veranderende A-type. Daarom zal wanneer ingeënt wordt tegen de influenza ieder ogenblik de ernst of moeten worden aangepast aan de virussoort, die men bij een eventuele epidemie kan verwachten. De Wereldgezondheidsorganisatie geeft daarom ieder jaar een aanbeveling voor de samenstelling van het influenzavaccin. De immuniteit die verkregen wordt na deze vaccinatie schat men op 6—12 maanden. De bijverschijnselen van influenza, waar ik in het begin over sprak en die de meeste slachtoffers maken, bestaan uit longontsteking, veroorzaakt door bacteriën die wij op onze huid kunnen hebben. Nog erger is de longontsteking, veroorzaakt door het influenzavirus.

De kans om influenza te krijgen is voor iedereen even groot. Evenwel zijn er groepen mensen die bij influenza extra risico lopen. Dit zijn:

- a. personen boven 45 jaar;
- b. aanstaande moeders; tijdens de zwangerschap levert een influenza extra gevaar op;
- c. personen die lijden aan een van de onderstaande ziekten:
  - jlders aan chronische longgaandoeningen, zoals bronchitis en astma; ook zij die vroeger longtuberculose hebben gehad;
  - suikerpatienten;
  - jlders aan chronische hart- en vaatziekten; ook mensen die een hartinfarct hebben gehad;
  - jlders aan steenpuisten;
  - jlders aan ziekten van hersenen, rugge-meng en zenuwen.

Met zekerheid valt niet te voorspellen of er weer een influenza-epidemie zal uitbreken. Wanneer deze er eenmaal is, komt men met de vaccinatie tijdens de epidemie te laat. Ook hier geldt dus weer: Voor-komen is beter dan genezen.

De dokter geeft gaarne advies.

Dokter R. de Wit.

Praten in de onbegrensde ruimte

Ongetwijfeld zult u wel eens in spanning hebben gezeten bij het zien van een oorlogs- of spionagefilm, wanneer de held vertwijfeld via zijn geheime zender contact probeert te krijgen met zijn basis en buiten de auto van de opsporingsdienst al peilend naderbij komt.

Dagelijks nog zijn opsporingsambtenaren van de P.T.T. op het „oorlogspad“ om met hun gevoelige apparatuur de zender van een ether-pirraat te lokaliseren en in beslag te nemen.

Verbuurverklaring van de apparatuur, een vrijheidsstraf van maximaal zes maanden of een boete van duizend gulden, alsmede een jaar lang niet in aanmerking kunnen komen voor een zandmachtiging zijn meestal de gevolgen die plaatsvinden als u in de krant leest: „P.T.T. stelt clandestiene zender buiten werking“.

Gelukkig is niet iedereen die 's avonds of op welk ogenblik dan ook achter zijn zend-ontvanger gaat zitten een storend element voor het radioverkeer.

Waarschijnlijk behoort hij tot de groep enthousiasten die wij zendamateurs noemen.

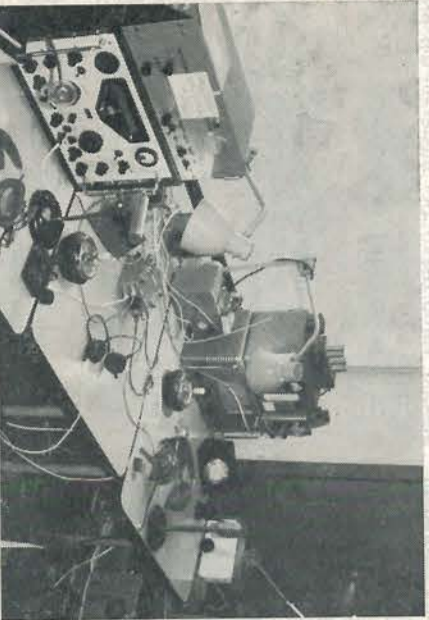
ZEND-AMATEUR-RISME

Alleen in Nederland al zijn ± 1650 zendamateurs. Dit aantal is nog niets vergeleken bij de 200.000 amateurs die Amerika telt. Bij Van der Heem werken ook verschillende personen die bij de VERN (Vereniging experimenteel radio-onderzoek Nederland) of de VRZA (Vereniging radio zendamateurs) zijn aangesloten. Een van deze amateurs, de heer G. P. Boetselaers, werkzaam op het Meetapparatenlaboratorium Den Haag, heeft ons iets over zijn interessante hobby vertelt.

Kan iedereen zendamateur worden?

Alvorens iets te vertellen over de opleiding, die je als zendamateur zou moeten volgen is het noodzakelijk eerst even vast te stellen wat wij onder zendamateurisme in grote lijnen verstaan.

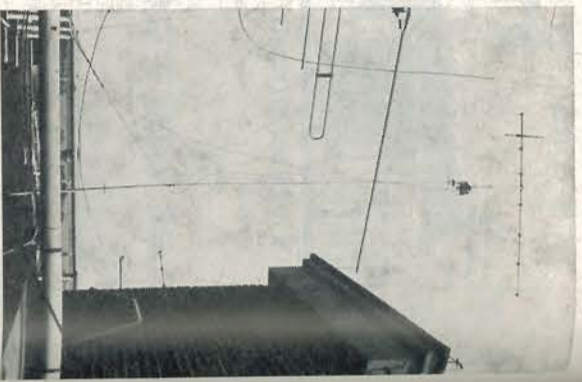
Wij kunnen wel zeggen dat dit het werken en experimenteren met zend- en ontvang-apparatuur is in de ruimste zin van het woord, louter en alleen tot vermaak van de man achter het toestel.

De zendontvangapparatuur van een amateur.

Tijdens de amateur-zendwedstrijd: rechts op de foto de heer Boetselaers.

Meestal zenden of ontvangen zij berichten door middel van een draadloze verbinding. Maar voor het zover is moet iedereen, die een „wettig“ zendamateur wil worden, eerst aan bepaalde eisen voldoen. Ten eerste wat zijn kennis betreft en ten tweede wat zijn apparatuur aangaat.

De kennis kan verkregen worden door bij voorbeeld de VERN- of VRZA-cursus ZENDAMATEUR te volgen. In deze cursus, die ongeveer acht maanden duurt bij een normaal studietempo, wordt men niet alleen op de hoogte gebracht van het juiste gebruik van de zend-ontvangapparatuur maar krijgt tevens iets van wetskennis, zodat men algaauw tot de ontdekking komt dat er meer niet dan wel mag. De cursus is zo logisch en duidelijk dat iedereen deze met goed gevolg kan volgen.

Nu is de volgende stap de registratie en het verkrijgen van een „Call“.

Elke Nederlandse zendamateur krijgt als opening zijn roepnaam: PAØ. Daarachter komen nog twee of drie letters. Indien deze nog vrij zijn en de amateur er prijs op stelt volgen dan zijn eigen initialen of een gedeelte van zijn naam.

Wie zal dat betalen?

Nu de eerste stappen zijn gezet volgt een heel belangrijke; namelijk het aanschaffen van de apparatuur. In Nederland komt het er meestal op neer dat je die zelf bouwt in tegenstelling tot bij voorbeeld Amerika waar men vaak een complete installatie koopt. Hier is daar moeilijk aan te komen en het zelf importeren gaat velen de draagkracht van hun portemonnee te boven. Al met al blijft de installatie een kostbare aangelegenheid. De meeste amateurs hebben in de loop der jaren hun zender opgebouwd en uitgebreid zodat deze enkele duizenden gulden waard kan zijn. Dit wil niet zeggen dat het ook niet goedkoper kan; voor minimaal f 100,— kan je een petiteerig apparaatje hebben.

Wanneer de apparatuur klaar is moet zij eerst door een ambtenaar uit naam van de directeur-generaal der P.T.T. gekeurd worden.

Is alles in orde dan wordt tegen betaling van f 15,— een machtiging met de geldigheidsduur van een jaar verstrekt. De Minister van Verkeer en Waterstaat kan drie soorten machtigingen uitgeven. De A- en B-machtiging omvat alle amateurbar-

den waarbij de zender van de A-machtiging een vermogen van 150 Watt mag hebben, terwijl de B-machtiging een 50 Watt zender betreft. De derde machtiging C bestaat uit een 50 Watt installatie, uitsluitend bestemd voor gebruik in het frequentiegebied van 144 MHz tot 22000 MHz. In tegenstelling tot de A- en B-machtiging wordt bij C ook niet het gebruik van het morsealfabet als eis gesteld.

En nu kunnen wij gaan zenden-ontvangen.

Wanneer en waarheen?

Als je de gelegenheid hebt kun je 24 uur per dag zenden; het kan zijn dat de P.T.T. beperkende maatregelen stelt als je uitzending Nederlandse commerciële zenders stoort.

De zenders zijn toereikend genoeg om de gehele wereld te bestrijken behalve de C-zenders die reiken slechts tot de horizon. Je probeert zoveel en zover mogelijk contacten te maken. Lukt het je om met een ander in contact te komen en is het tevens voor de eerste maal dan stuur je elkaar een „ontvangsbekvestiging“ de zogenaamde QSL-kaart waarop tijdstip van contact alsmede bijzonderheden van frequentie en dergelijke vermeld staan. Voor al die eenmaal voorkomende of zeer zeldzame contacten houden de spanning erin.

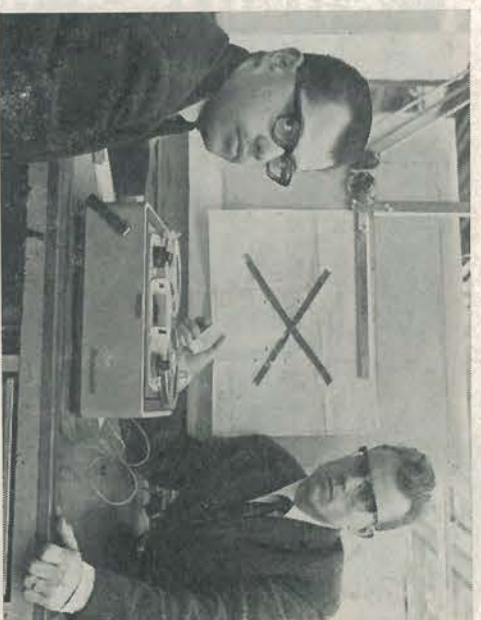
Soms worden speciale expedities uitgestuurd; dikwijls hebben die een zender bij zich die voor die expedite een aparte call hebben gekregen. Het is dan leuk om met een dergelijke post een verbinding te krijgen en een QSL-kaart te bemachtigen. Tegenwoordig worden er ook verbindingen over grote afstanden tot stand gebracht door middel van satellieten. Het is ook een soort sport om met een minimum aan vermogen een zo groot mogelijke afstand te overbruggen. De antenne speelt hierbij een heel belangrijke rol. Normaal gesproken behoort de antenne de grootte van een halve golfteugel te hebben, dat wil zeggen te hebben. Om dit te verduidelijken een voorbeeld. Zenden wij op de 80 meter band uit, dan behoort de antenne zeker een lengte van 40 meter te hebben. Het richten van de antenne is daarbij van groot belang, al geeft het tegenwoordig met die wouden van televisiemasten nog wel eens problemen om je antenne te laten draaien. Een VHF of UHF zendamateur zal dan ook zo hoog mogelijk zijn heil zoeken.

Voor al bij wedstrijden klijmt hij bij voorkeur in een hoge toren of iets dergelijks, zoals bij voorbeeld blijkt uit de hierbij gepubliceerde foto's, welke vorig jaar gemaakt zijn tijdens een wedstrijd.

Vanaf de rechteploon van het hoofdegebouw van Van der Heem Den Haag werden toen zeer vele verbindingen gemaakt met behulp van de apparatuur van de heer Boetselaers. De beker welke als wisselprijs voor die wedstrijd was uitgelopen kwam toen definitief in handen van de heer Boetselaers (PAØBMM).

Ondanks al je kennis en de keuring van de apparatuur kan het voorkomen dat je door een uitzending storing veroorzaakt, hetzij een radiouitzending of een televisieprogramma. Nog erger is het wanneer een bepaalde reddingsactie, bij voorbeeld bij slecht weer in de kuststreek, last ondervindt van jouw installatie. Mede daarom moet je tijdens je activiteiten elke tien minuten je call laten horen zodat de P.T.T. indien nodig een waarschuwend geluid

Controle per band-recorder

Een bandrecorder neemt de plaats in van de man die voorheen over een meterslang schema stond geboogen en de controleur voorlas wat hij moest controleren. Dank zij het ingezonden idee van de heren A. F. J. Seters (links op foto) en J. Wisse (rechts op foto) verloopt de controle op bovengenoemde wijze. Bij Van der Heem wordt dit systeem voor het eerst toegepast en met succes. Zeker bij de ingewikkelde onderwaterdetectie-apparatuur is het belangrijk dat een „waterdichte“ controle plaatsvindt. De beide inzenders van het idee werden door de Ideecommissie beloond met elk f 125,—.

kan laten horen op het moment dat er ergens hinder ondervonden wordt. Er bestaat een soort gids waarin alle gemachte zendamateurs onder roepnaam en adres vermeld zijn.

Wanneer je met een mobiele installatie werkt uit de auto geef je dit aan, door na het noemen van je roepnaam, de aanduiding „breukstreep M“ te laten volgen.

Wie is wie?

Op contactavonden is het leuk allerlei collega's te ontmoeten, die je soms helemaal niet van gezicht kent. Wanneer je dan een bepaald persoon hoort spreken kom je tot de ontdekking dat dit amateur PAØGDV is waarmee je als eens contact had. Dat de persoon wat zijn uiterlijk betreft vaak niet

klopt met de voorstelling die je zelf aan de hand van zijn stem van hem had gemaakt is des te grappiger.

Op vakanties, ook in het buitenland, kijk je naar antennes en klop je wel eens bij wildvreemden aan, omdat een antenne op het dak het huis van een zendamateur verraad. Ook hier kom je soms tot de ontdekking dat je elkaar al eens via koptelefoon en luidspreker hebt gehoord.

Dat de zendamateurs ook nuttig werk kunnen doen is onder andere gebleken tijdens de watersnoodramp toen zij in de rampgebieden de taak van de veelal uit gevallen telefoonverbindingen ter plaatse gingen overnemen.

Vervolg pag. 4 kolom 2

3 november a.s. is het 12^{1/2} jaar geleden dat de heer M. B. Otten in onze dienst trad. Hij is thans werkzaam als monteur op de afdeling Spoelentabricage. Gefeliciteerd met uw jubileum.

Op de Radio- en Televisiemontage neemt de heer H. van Schooten zijn plaats als monteur in. Wij bieden hem onze gelukwensen aan omdat hij 3 november a.s. 12^{1/2} jaar in onze dienst is.

het V.D.H.-tje

Nr. 910
4 nov. 1966

WEKELIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG EN SNEEK

Wisseling zetels in O.R.

Maandag 24 oktober j.l. werd de nieuwe Ondernemingsraad Maanweg door haar voorzitter, Ir. P. G. Zaaijer, geïnstalleerd. In zijn afscheidrede tot de aftredende leden van de Ondernemingsraad ging de heer Zaaijer uitvoerig in op het ruim 3 jaar verrichte werk van de raad. Verschillende belangrijke voorvallen uit deze periode werden naar voren gehaald. De heer Zaaijer besloot zijn afscheidrede met een hartelijk woord van dank voor het vele werk waarvoor de Ondernemingsraad zich heeft ingezet en niet minder voor de manier waarop.

Vervolgens richtte de heer Zaaijer zich tot de aftredende secretaris, de heer P. ten Pierick. "Een groot deel van het werk van de Ondernemingsraad komt op de rug van de secretaris terecht. De secretaris speelt een grote rol in het verkeer tussen raad en voorzitter en hij kan door wijze raad gespannen situaties voorkomen.

Mijnheer Ten Pierick, u hebt nu gedurende de meer dan 5 jaar het secretariatschap van de Ondernemingsraad vervuld en het is mijn oprechte mening dat u dit op voortreffelijke wijze gedaan hebt. U hebt in het verkeer tussen voorzitter en raad steeds de juiste toon en de juiste houding weten te vinden en u hebt daardoor een belangrijke bijdrage kunnen leveren tot het goed functioneren van de Ondernemingsraad. Ik kan mij voorstellen dat u na 5 jaar tot de conclusie bent gekomen dat nu een ander het maar eens moet doen, temeer daar een te lang waarmemen van deze functie door 1 persoon tot verstarring kan leiden.

Mijnheer Ten Pierick, ik dank u van harte voor de wijze waarop u belangen van raad, personeel en onderneming gediend hebt en ik dank u in het bijzonder voor de constructieve wijze waarop u met de voorzitter hebt samengewerkt."

De nieuwe raad toesprekende, stond de heer Zaaijer uitvoerig stil bij de problemen die zullen moeten worden aangepakt. De heer Zaaijer sprak het vertrouwen uit dat de samenwerking in de raad en haar optreden in het bedrijf in dezelfde harmonie zullen verlopen als dit met de scheidende raad het geval is geweest. Hiermede verklaarde hij de nieuwe Ondernemingsraad voor geïnstalleerd.

Benoemingen.

De heer Zaaijer las vervolgens de in de agenda voorgestelde benoemingen van de verschillende leden en niet-leden in de diverse commissies voor. Nadat hierop geen aanmerkingen waren gemaakt, installeerde de heer Zaaijer de personen, waarvan wij elders in ons blad een opsomming geven.

Hij hoopte dat de heren met grote voortvarendheid en veel succes hun werk in

1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
10																				
11																				
12																				
13																				
14																				
15																				

Zendamateurisme (vervolg)

- Speciaal voor de zendamateurs zijn er iedere vrijdag uitzendingen via de verenigingssender. Om acht uur nieuws in het Nederlands, om kwart over acht nieuws in het Engels, om tien uur en kwart over tien hetzelfde.
- Daar tussendoor om half negen een Morse cursus voor beginners en om negen uur voor gevorderden. De RTTY uitzending is voor de telebezitters.
- Al met al is het zendamateurisme een fascinerende hobby, die ook door vrouwen beoefend wordt. Vandaar de codegroep die wel eens gekscherend een uitzending beëindigt: "Beste 88-ers!" wat zo iets wil zeggen als "Veel liefs en kusjes".
- Hoewel... voor zulke berichten kan je toch beter de telefoon nemen; je weet immers niet wie er meeluistert.
- Een logboek dat minstens voor twee jaar bewaard moet blijven houdt van deze en andere gesprekken alles precies bij; een interessant naslagwerk.

De heer M. E. Klaassen, werkzaam op het Planbureau Produktie Den Haag, zal 1 november a.s. 12½ jaar in onze dienst zijn. Wij wensen deze jubilaris een prettige viering toe.

Dank u

Hierbij zeg ik afdelingsgenoten hartelijk dank voor hun welgemeende belangstelling tijdens mijn ziekte.

S. Smit,
Mechanische Afdeling Elektronica.
Directie, chefs, bazen en collega's hartelijk dank voor de huidige en de mooie geschenken bij mijn 12½-jarig jubileum.

F. J. Steessel,
Produktiebureau.
Collega's en Ziekentrust hartelijk dank voor de ontvangen attenties tijdens mijn ziekte.

J. B. Ottes,
Radio- en Televisiemontage.

UIT DE IDEEËNBUS

DEN HAAG: G. van Balveren, Spoelenfabricage, f 80,—; J. de Graaf, Voormontage Telco, f 25,—; B. J. v. d. Meer, Gereedschapsmakerij, f 40,—; M. Bostelaar, Transformatorfabricage, f 20,—; M. H. Feijen, Gereedschapsmakerij, f 10,—; J. de Zwijger, Spoelenfabricage, f 10,—.

DEN HAAG: W. J. J. Meyer, Spoelenfabricage, f 80,— en f 35,—; W. C. M. van Duyn, Eindmontage Elektronica, f 25,—; A. P. Meyer, Spoelenfabricage, f 25,—; A. Heskens, Meubelmakerij, f 20,—; P. Zuidwijk en T. Kroon, Transformatorfabricage, f 10,—.

Geslaagd

voor het praktijkexamen steno Nederlands: mejuffrouw N. Remijn, Inkoop Den Haag.

Redacteur: C. Schrevel
met medewerking van
mei. R. C. Hartsulker, Den Haag
N. J. M. Noordendorp, Den Haag

Redactie-adres:
Postbus 1060, Den Haag
Telefoon (070) 81 43 11, toestel 429

Commissie "Lâ-mâ waaien"